

مقدمه گزارش نخستین همایش بانوان قرآن پژوه

به ابتکار مرکز فرهنگی بانوان قرآن پژوه، وابسته به مؤسسه معارف اسلام امام رضا(ع)، و با همراهی برخی از سازمانها و ارگانها، برای اولین بار در سال ۱۳۸۲ همزمان با میلاد فرخنده دخت گرامی پیامبر اکرم(ص) فاطمه زهرا(س) و رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی(ره) نخستین همایش بانوان قرآن پژوه در تهران، در تالار بزرگ وزارت کشور با حضور ریاست محترم جمهوری جناب آقای خاتمی برگزار شد. در این همایش از بیست تن از بانوان پیشکسوت قرآنی تکریم به عمل آمد. و برخی صاحبان اندیشه و قلم از زنان بزرگوار قرآنی مقالاتی ارائه کردند، علاوه بر آن جناب آقای رئیس جمهور و جناب آقای مسجد جامعی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و سرکار خانم زهرا شجاعی، رئیس محترم مرکز امور مشارکت زنان به سخنرانی پرداختند.

اینک پس از گذشت یکسال، فصلنامه بینات در سالروز میلاد حضرت زهرا(س)، به جهت تکریم از تلاش های ارزشمند بانوان قرآنی، یک شماره از فصلنامه را به مقالات این بانوان گرامی اختصاص داده است و نیز مجموعه مقالات و سخنرانی های آن همایش را تقدیم خوانندگان گرامی می نماید.

یادآوری می شود که قبل از سخنرانی ریاست جمهوری، جناب آقای دکتر احمدی، دبیر محترم همایش ضمن سخنرانی درباره همایش و اهداف آن، به ریاست جمهوری و میهمانان گرامی خیر مقدم گفتند که تقدیم شما گرامیان می شود.

سخنرانی جناب آقای دکتر احمد احمدی دبیر نخستین همایش بانوان قرآن پژوه

بسم الله الرحمن الرحيم در ابتدا عرض خیر مقدم دارم خدمت تمام کسانی که مشتاقانه دعوت ما را برای حضور در این همایش اجابت کردند. میلاد فرخنده و مبارک حضرت زهرا، اسوه و الگوی تمام انسان‌ها بخصوص زنان پاک دامن و فرزند برومندش معمار بزرگ انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)، را خدمت حضار گرامی تهنیت و تبریک عرض می‌کنم. همچنین حضور پر برکت ریاست محترم جمهوری را به این محفل ارج می‌نهیم و سپاسگذاریم از این که دعوت این جمع را پذیرفتند.

این محفل و مجلس نخستین همایش بانوان قرآن پژوه می‌باشد که هدف از برگزاری آن شناسایی و معرفی زنانی است که در عرصه‌های مختلف قرآنی مشغول به فعالیت می‌باشند؛ همچنین تبیین افق‌های تازه و برنامه‌ریزی برای آینده. امید داریم که به برکت کوثر قرآنی، فاطمه زهرا (س) این روند پرخیر و برکت در سالهای آینده با جدیت

و تلاش بیشتر استمرار یابد و این همایش به عنوان نخستین گام، فتح بابی باشد برای ترویج و توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه و بخصوص در میان بانوان ارجمند.

برای برگزاری این همایش، نهادها، ارگان‌ها و دوستان بسیاری تلاش کرده‌اند. در همین جاتشکر می‌کنیم از جناب آقای سیدمحمدخاتمی ریاست محترم جمهوری، جناب آقای مسجدجامعی وزیر محترم ارشاد، جناب آقای نظام زاده ریاست محترم سازمان اوقاف، سرکار خانم شجاعی، صدا و سیما، جمهوری اسلامی، سازمان ملی جوانان، مرکز بانوان قرآن پژوه، مؤسسه فرهنگی امام رضا(ع) و همه کسانی که آشکارا و نهان یاریمان کردند تا این نخستین گام، استوار و مطمئن برداشته شود.

تاریخ زن، تاریخ مظلومیت مضاعف است. گویا زن بودن گناهی ازلی و ابدی بوده است. در هر جنگ و فتنه‌ای زنان بیش از مردان آسیب می‌دیدند. اسارت و سوء استفاده تنها بخشی از ستمی بوده که بر زنان می‌رفته است. شاید یکی از جهات دخترکشی در زمان جاهلیت قدیم همین اسارت‌ها و سوء استفاده‌ها بوده است. زنان و دختران بی‌گناه را می‌کشتند تا ننگی برای قبیله و عشیره نباشد. در تاریخ آمده است که در حمله مغول به چین بیست هزار نفر زن و دختر خود را از بلندی پرت کردند تا به دستان مردان سفاک مغول نیفتند. صفحات پرشمار تاریخ پراست از ظلم و ستم به زنان، انسان‌هایی که تنها جرمشان زن بودن آنهاست.

ظهور فرهنگ مدرنیته در سرزمین‌های شمالی و غربی، و ترویج شعار پررنگ و لعاب حقوق بشر و بحث احقاق حقوق از دست رفته زنان در قالب و شکل جنبش‌های زنانگر - (فیمینست) - نیز نتوانست زن را در جایگاه طبیعی و انسانی خویش احیا کند. رواج فرهنگ برهنگی، استفاده‌آبزاری از زنان، ظهور تجارت زشت و غیر انسانی قاچاق زنان و... همه و همه بخشی از ناهنجاری‌های تمدن جدید غرب می‌باشد.

اسلام به عنوان جامع و کامل‌ترین دین، نگاه بسیار مثبت و ارزش مدار به زنان دارد. در روزگاری که زن هیچ به حساب می‌آمد و از کم‌ترین حق و ارزشی برخوردار نبود اسلام حقوق و ارزش از دست رفته زنان را به درستی و راستی احیا کرد.

در نگاه متفکران مسلمان - در اعصار مختلف - توجه به زن و ارزش‌های انسانی او نوسانات گوناگونی داشته است.

مثلاً فردوسی شاعر نامدار ایرانی متأثر از فرهنگ و نگاهی که به زنان در قرن چهارم

و پنج هجری می شده است، سروده :

بیامد بر شه ترکان بگفت
بدست از مژه خون مژگان برفت
کرا از پس پرده دختر بود
کرا دختر آید بجای پسر
زکار منیژه دلش خیره ماند
قراخان سالار را پیش خواند

و مولوی - درعین تکریم زن و مرد و توجه به این نکته که زن و مرد از لحاظ روحی فرقی ندارد - در مثنوی عظیمش گاه در مدح و گاه در قدح زن بودن سروده است :

این حمیرا لفظ تأنیث است و جان
لیک از تأنیث جان را باک نیست
روح را با مرد وزن اشراک نیست
این نه آن جانست کز خشک و تر است
(دفتر اول)

و یا در جای دیگر فرموده است :

آن زنان چون عقلها در باختند
عقلشان یکدم ستم ساقی عمر
ای کم از زن شو فدای آن جمال
اصل صد یوسف جمال ذوالجناح

(دفتر پنجم)

به اعتقاد بنده بسیار غیر انسانی و اسلامی است که ما مرد را به جهت مرد بودن برتر و قابل تر از زن بدانیم و زن را تنها به جهت زن بودن فروتر و کم ارزش تر از مرد ببینیم . پیامبر اسلام به عنوان اسوه و الگو هیچ گاه مرد را به جهت مرد بودن برتر و بهتر از زن قرار نداد بلکه به صراحت از زبان وحی اعلام کرد : **إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ** ، ملاک ، تقوی و انسانیت است نه جنس و رنگ و بو و نژاد .

انقلاب عظیم اسلامی به رهبری فقیه عارف حضرت امام خمینی حرکتی بود بسوی احیا و بازخوانی دوباره معارف و ارزش های اسلامی براساس فقه پویا و اجتهاد زنده . در اندیشه امام زنان می توانستند با حفظ حدود الهی و شریعت اسلامی در عرصه های مختلف علمی ، فرهنگی ، سیاسی و اجتماعی حضور فعال و مؤثر داشته باشند .

گروههایی که از مسایل اسلامی کم‌تر آگاهی داشته‌ و دارند با طرح مسایل عاطفی و احساسی سعی می‌کنند بر بعضی از قوانین مدنی / کیفری و ارزشی اسلام که در رابطه با مسایل زنان است خرده بگیرند.

مثلاً با طرح این مسأله که پیامبر خدا (ص) کار خارج از منزل را به علی (ع) و کار داخل منزل را به فاطمه (س) سپرد، عدم جواز حضور زنان در اجتماع را نتیجه می‌گیرند؟! آیا به درستی می‌توان از آن تقسیم کار چنین نتیجه‌ای گرفت؟! خیر؛ بلکه حتی خود این تقسیم کار دلیلی است بر جواز حضور زنان در اجتماع. چرا که تقسیم در صورتی صحیح است که هر قسم آن مجاز و اختیاری باشد. در ضمن شواهد تاریخی به خوبی نشان می‌دهد که زنان صدر اسلام در بیشتر عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، نظامی حضوری فعال و مؤثر داشته‌اند. اسلام با وضع قوانین مترقی جلو بسیاری از سوء استفاده‌ها که از زن در زمان جاهلیت می‌شد گرفت.

امام خمینی با تأکید بر فقه پویا، فقهی که در آن مکان و زمان لحاظ شده است و مصلحت جامعه اسلامی را به خوبی تشخیص می‌دهد، خواستار حضور زنان در تمام عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، مدیریتی و... بودند. پس بجاست که منتقدان با تأمل و تدبیر بیشتری در مسایل اسلامی نگاه کنند.

فرهنگ برهنگی و به تبع آن سوء استفاده از زنان ناهنجاری است رواج یافته در جوامع غربی. تباهی، فساد اخلاقی و استفاده ابزاری از زنان روز به روز ابعاد هولناک‌تری در کشورهای پیشرفته به خود می‌گیرد. صاحبان اندیشه و معنویت در جهان غرب به خوبی متوجه این خطر و ناهنجاری اجتماعی شده‌اند و تلاش دارند با فراخواندن انسان غربی به معنویت و ارزش‌های اصیل انسانی، این بحران را کنترل و مهار کنند.

اسلام با تأکید بر پوشش و عفت زن راه هرگونه سوء استفاده از زنان را بر دل‌های بیمار و چشم‌های شیطانی بسته است. آیه حجاب (نور/ ۳۱) با صراحت تمام از زنان می‌خواهد با حفظ پوشش مناسب (حجاب اسلامی) و رعایت عفت، خود را صیانت و حفظ کنند.

در پایان از خداوند می‌خواهیم به حق فاطمه زهرا (س) همه ما را با معارف قرآنی آشنا کند و توفیق دهد در راه قرآن و عدل آن اهل بیت پیامبر (ع) قدم برداریم.